

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології

(назва факультету)

Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична граматики арабської мови

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва)

спеціалізація 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
(назва)

освітній рівень перший (бакалаврський)
(бакалавр, магістр)

освітня програма Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
(назва)

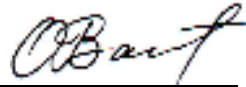
статус дисципліни нормативна
(нормативна чи вибіркова)

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2023/2024
Семестри I-II
Кількість кредитів ECTS 8
Мова навчання українська, арабська
Форма підсумкового контролю залік

Розробник: доцент кафедри східної і слов'янської філології Бастун М. В.
старший викладач кафедри східної філології Образцова Т.В.

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «8» червня 2023 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради факультету

(підпис)

(С. В. Сорокін)

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Практична граматики арабської мови», зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська є формування у студентів граматичної компетенції та вдосконалення навичок й умінь перекладу, набуття студентами комунікативних мовленнєвих компетенцій, а також здатності застосовувати їх на практиці в різних видах мовленнєвої діяльності. Викладання дисципліни «Практична граматики арабської мови» має практичну спрямованість та передбачає послідовність у вивченні арабської граматики та лексики в межах програмних тем, формуванні навичок арабської каліграфії.

Мета курсу – формування у студентів навичок та умінь вірно та коректно з точки зору граматики формулювати речення арабською мовою. Курс передбачає підготовку перекладачів шляхом глибокого вивчення граматики (паралельно іншим аспектам) арабської мови.

Специфіка мови виявляється не лише в особливостях її структури та функціонуванні одиниць різних рівнів, а й в особливостях організації висловлювання в цілому.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **8** кредити ЄКТС; **240** годин, у тому числі:

лекції	– <u>0 год.</u>
семінарські	– <u>0 год.</u>
практичні заняття	– <u>136 год.</u>
консультації	– <u>0 год.</u>
самостійна робота	– <u>104 год.</u>

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсів «Українська мова» (під час навчання у школі), «Іноземна мова» (під час навчання у школі), «Арабська мова», «Практична фонетика арабської мови»

Знання теоретичних основ граматики української і західноєвропейської (англійської/німецької/французької) мов, курсів «Основи загального мовознавства», «Історія східних цивілізацій».

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Практична граматики арабської мови
код навчальної дисципліни:	ОК 5
статус дисципліни:	нормативна
курс:	I
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	I, II

Мета. Курс навчальної дисципліни «Практична граматики арабської мови» має практичну спрямованість і передбачає розвиток граматичної компетенції студентів (вміння грамотно будувати словосполучення і речення, правильно використовувати і узгоджувати часи, а також знання частин мови і того, як будуються речення різних типів, здатність розуміти й виражати значення, продукуючи й розпізнаючи правильно оформлені, згідно з цими принципами, фрази й речення, неусвідомлене вживання граматичних форм рідної та іноземної мови, згідно з законами і нормами граматики, чуття граматичної форми, наявність корекційних навичок щодо правильності вживання граматичних форм: внутрішнє невербалізоване знання граматичної

системи мови, знання морфологічної й синтаксичної системи мови, а також набору правил), як складової мовної компетенції та формування граматичних навичок, знань і усвідомленості, тобто наявність у майбутнього спеціаліста відповідних знань, умінь, навичок, особистісних якостей, які можна подати у вигляді конструкта таких компонентів: мотиваційного, гностичного, діяльнісного та особистісного.

Завдання: розвиток основних граматичних вмінь і навичок, які є передумовою адекватного використання іноземної мови в усному і писемному мовленні; розвиток практичного вміння використовувати широкий спектр лексико-граматичних засобів мови для успішного спілкування іноземною; формування системних знань студентів про мову, про мовну особистість, її розвиток, про можливості та умови самовдосконалення та практичне застосування основ арабської вимови та арабської інтонації; збагачення загального лінгвістичного досвіду студентів для подальшого вдосконалення ними своїх лексико-граматичних вмінь і навичок. Враховуючи необхідність поглибленого вивчення мови програма передбачає інтенсивний метод викладання матеріалу.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на два семестри, розкривається в 2 модулях:

Модуль 1:

- Змістовий модуль 1. Особливості узгодженого та неузгодженого словосполучень, іменного та дієслівного речень, двоїни та множини, правило правопису гамзи, двовідмінкові слова, група дієслів «Сестри كان», «Сестри إنّ », ступені порівняння прикметників (кількість тем – 8).
- Змістовий модуль 2. Особливості використання кількісних і порядкових числівників; відмінювання правильних та неправильних дієслів, наказовий спосіб правильних і неправильних дієслів (кількість тем – 8).

Тривалість:

I – II семестр: 8 кредитів ЄКТС, 34 тижні, 2 годин на тиждень.

Оцінювання:

I семестр поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – залік.

II семестр поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – залік.

5. Завдання (навчальні цілі):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- систематизувати та поглибити знання про граматичні особливості сучасної арабської мови;
- застосовувати отримані теоретичні знання з граматики в практичній діяльності;
- розуміти різноманітні граматичні структури;
- ефективно і гнучко використовувати знання з граматики в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування;
- висловлюватися з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на синтаксичному рівні.

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов..

загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- **ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно;
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних цілях;
- **ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні;
- **ЗК 14.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- **ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- **ФК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- **ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту;
- **ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- **ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- **ФК 13.** *Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.*

предметних компетентностей:

- здатність розуміти структуру граматики, як науки та її теоретичні основи;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність демонструвати знання з теорії та історії першої іноземної мови;
- здатність враховувати міжмовні розбіжності на рівні системи, норми та узусу, долати явища інтерференції в процесі перекладу та на етапі само редагування;
- здатність розуміти принципи та критерії виділення граматичної категорії, навчити знаходити її межі;
- здатність розуміти всі підсистеми мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- вміння помічати, класифікувати та виправляти помилки (зокрема, граматичні).

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1. Знати:			
1.1.	Знати норми першої іноземної мови і вміти їх застосовувати в практичній діяльності.	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.
1.2.	Вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.
1.3.	Вміти використовувати першу іноземну мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація,	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова

	регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних проблем у різних сферах життя.	практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	самостійна робота, МКР, залік.
1.4.	Знати основні етапи здійснення, редагування і підготовки адекватного перекладу. Знати лексикологічні, лексикограматичні, семантичні і синтаксичні / структурні аспекти перекладу.	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.
2. Вміти:			
2.1.	Вміти збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні факти, реферувати, анутовати й адекватно перекладати (з першої та другої іноземних мов та з української) усні й письмові тексти різних стилів і жанрів, окрім вузькоспеціальних.	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.
2.2.	Вміти реферувати текст на основі аналізу лексичних засобів когезії (виявлення вузлів лексичного повторювання у тексті, та відокремлювати центральні речення, що дає змогу розкрити головну тему тексту).	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.
3. Комунікація:			
3.	Володіти навичками ведення дискусій під час обговорення питань методології усного та письмового перекладу.	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.
4. Автономність та відповідальність:			
4.	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді.	Пояснення, бесіда, розповідь, презентація, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, поточне усне і письмове опитування, письмова самостійна робота, МКР, залік.

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації):

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (код)							
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	3.	4.
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ними) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+				+	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+	+	+		+	+		+
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	+				+	+		+
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	+	+			+	+		
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	+	+	+		+	+		
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію	+	+	+		+	+		
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	+	+	+		+	+		+
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	+	+	+	+	+		+	
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+	+	+	+		+	
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.			+		+			+
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.			+		+	+	+	+
ПРН 20. Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм арабської мови на рівні B2, другої східної мови на рівні A2, західноєвропейської мови на рівні B2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.	+	+	+	+			+	

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів):

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
	Разом:	100

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР;
- підсумкове оцінювання: залік;
- умови допуску до заліку: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти протягом вивчення навчальної дисципліни

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів I курсу першого (бакалаврського) рівня з навчальної дисципліни «Практична граматики арабської мови» зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська передбачає оцінювання таких видів навчальної діяльності студентів:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
усне та письмове виконання вправ для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності за темою модуля, поточні тести, бесіди, письмовий, реферативний та усний переклад текстів тощо.	виконання вправ за тематикою модулів, написання есе за тематикою, що вивчається, перекладів, підготовка рефератів, робота із посібниками з граматики, довідниками та енциклопедіями тощо.	лексичні, граматичні тести, диктанти-переклади, контрольні письмові роботи тощо.

Рейтинг модуля з навчальної дисципліни «Практична граматики арабської мови» для студентів I курсу першого (бакалаврського) рівня обчислюється наступним чином.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінюється за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтовної відповіді студента; допущені неточності у визначенні понять та категорій не мають суттєвого значення;

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0 балів**.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10²**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних / вибіркових дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10: 4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

здійснюватися за **10-бальною** шкалою (від 0 до 10). У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 5³.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з практичних мовних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти з кожної практичної мовної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними всього навчального матеріалу, що входить до кожного модуля: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи.

Критерії оцінювання кожного із завдань, а також всієї МКР (її письмової і усної частин) фіксуються безпосередньо в модульній контрольній роботі. МКР затверджуються на засіданні кафедри й оформляються належним чином іноземною мовою, що вивчається.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету в установленій в Університеті період. На контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки рівня володіння студентами всіма видами мовленнєвої діяльності, рівня сформованості навичок вживання мовного матеріалу та вмінь говоріння.

Структура модульної контрольної роботи з практичних мовних дисциплін. Зміст МКР з практичної дисципліни регламентується на засіданні кафедри східної і слов'янської філології. За рішенням кафедри МКР з практичних мовних дисциплін виконується в письмовій або в письмовій та усній формі та передбачає перевірку:

- рівня володіння студентами такими видами мовленнєвої діяльності: говоріння; аудіювання; читання; письмо; медіація або переклад;
- рівня сформованості навичок вживання мовного матеріалу: лексичного; фонетичного; граматичного.

Помилки в модульній контрольній роботі не виправляються. Викладач лише підкреслює їх, зазначаючи на полях тип помилки: фактична, орфографічна, граматична, лексична, стилістична тощо.

Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку:

відмінно	– 50 балів;
добре	– 40 балів;
задовільно	– 30 балів;
незадовільно	– 20 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (максимум 50 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і максимум 20 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної система, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить 6,3, з округленням до цілого числа – 6. Цю оцінку множимо на 5: 6x5=30. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

Підсумкове оцінювання – залік

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100	–	A	} Зараховано
82 – 89	–	B	
75 – 81	–	C	
66 – 74	–	D	
60 – 65	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	Не зараховано

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і, в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому / їй незалежно від набраного семестрового рейтингового бала у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Дисципліни за вибором, інші навчальні дисципліни, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, оцінюються таким чином. Вивчення кожної зазначеної дисципліни завершується виконанням студентами модульної контрольної роботи, під час якої перевіряється засвоєння студентами всього програмного матеріалу курсу, винесеного як на аудиторну, так і на самостійну роботу. Модульна контрольна робота (МКР) оцінюється у 100-бальній шкалі. Кожне питання МКР може оцінюватися у 4-бальній шкалі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)); 0 балів неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня. Потім встановлюється середнє арифметичне з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середньоарифметичне значення помножується на коефіцієнт 20. Результат є семестровим рейтинговим балом у 100-бальній шкалі, якому відповідає оцінка за шкалою ЄКТС:

90 – 100	–	A	} Зараховано
82 – 89	–	B	
75 – 81	–	C	
66 – 74	–	D	
60 – 65	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	Не зараховано

За рішенням кафедри кожне з питань модульної контрольної роботи з дисциплін, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, може оцінюватися у багатобальній системі (максимум 100 балів за всю модульну контрольну роботу).

8.2. Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. *Модульна контрольна робота* – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – залік.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за *дистанційною формою* навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін⁴.

8.3. Шкала відповідності оцінок: Залік:

Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

ЗАРАХОВАНО

НЕ ЗАРАХОВАНО

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Особливості узгодженого та неузгодженого словосполучень, іменного та дієслівного речень, двоїни та множини, правило правопису гамзи, двовідмінкові слова, група дієслів «Сестри كان», «Сестри إن », ступені порівняння прикметників..												
Тема 1. Іменне речення. Узгоджене означення.	14		8			6						
Тема 2. Заперечення в іменному реченні.	14		8			6						
Тема 3. Ідафа (неузгоджене означення).	15		9			6						
Тема 4. Двоїна. Множина (правильна і ламана).	14		8			6						
Тема 5. Дієслівне речення (дієслово в минулому часі). П'ять імен.	17		9			8						
Тема 6. Правило правопису гамзи. Двовідмінкові слова. Група дієслів «Сестри كان». Група часток «Сестри إن».	14		8			6						
Тема 7. Дієслівне речення. (Дієслова теперішньо-майбутнього часу, умовний спосіб та скорочена форма, заперечення).	17		9			8						
Тема 8. Ступені порівняння	15		9			6						

⁴ <http://surl.li/cxvmy>

прикметників.													
Разом за змістовим модулем 1:	120	68			52								
Змістовий модуль 2. особливості використання кількісних і порядкових числівників; відмінювання правильних та неправильних дієслів, наказовий спосіб правильних і неправильних дієслів.													
Тема 1. Кількісні числівники (1-99). Порядкові числівники (1-10).	14	8			6								
Тема 2. Порядкові числівники (11-99). Визначення часу.	17	10			7								
Тема 3. Порожнє дієслово (минулий та теперішньо-майбутній час).	14	8			6								
Тема 4. Дієслівне речення (подвоєні дієслова в минулому та теперішньо-майбутньому часі).	16	9			7								
Тема 5. Кількісні числівники від 100.	15	9			6								
Тема 6. Порядкові числівники від 100.	15	8			7								
Тема 7. Гамзовані, подібноправильні, недостатні та двічі неправильні дієслова.	14	8			6								
Тема 8. Наказовий спосіб правильних і неправильних дієслів.	15	8			7								
Разом за змістовим модулем 2:	120	68			52								
Усього годин	240	136			104								

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

Арабська мова в малюнках. (2018). Київ: Арії.

Рыбалкин, В.С. (2000). *Арабская лингвистическая традиция.* Київ.

Рыбалкин, В.С. (2003). *Классическое арабское языкознание.* Київ: СтилоС.

Сучасний українсько-арабський словник (2018) Близько 12500 слів. Упорядники Алі Субх та Юрій Кочержинський. Київ.: Дуліби.

Хамрай, О. (2010). *Обмеження структури арабської граматики:* монографія. Київ: Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України.

Хміль, Л.М., Осадча, Ю.Б., Кононенко, В.Г. (2018). *Арабська мова. Початковий рівень.* Навч. посібник (вид. 3-є, доповнене та перероблене). Київ: Вид. центр КНЛУ

Schulz, E., Krahl, G., Reuschel, W. (2004.) *Standard Arabic. An Elementary-intermediate course.* Cambridge University Press

Faruk, Abu-Chalra. (2001). *Arabic around the world.* Ammatour Press

Naglaa, Ghali. *Write it in Arabic. A workbook and step-by-step Guide to Writing the Arabic Alphabet.* Fun with Arabic

الطريق إلى العربية. المستوى الثاني. كتاب لتعليم اللغة العربية للناطقين بغيرها. فنار.

محمد إسماعيل عمار (2015) دليل إلى العربية. دليل ثقافة اللغة العربية للناطقين بغير العربية. مركز الملك عبد الله بن عبد

العزیز الدولي لخدمة اللغة العربية.

Додаткова:

Кочерган, М.П. (2001). *Вступ до мовознавства.* Підручник. Київ: «Академія»

Хамрай, О.О. (2001). Перспективи застосування методологічних принципів контенсивної типології у вивченні граматичних явищ арабської мови. *Східний Світ, №2.*

Хамрай, О.О. (2001). Логіка ергативного мислення і традиційна арабська граматики. *Сходознавство*, № 15.

Хамрай, О.О. (2002). Місце категорії невідчужуваної приналежності в граматичній системі арабської мови. *Сходознавство*, № 19–20.

Хамрай, О.О. (2003). Категорія невідчужуваної приналежності в граматичній системі арабської мови. *Міжнародна конференція "VII сходознавчі читання А. Кримського"*, Київ, 2003.

Хамрай, О.О. (2003). До питання про кореляцію форм відносного прикметника та *gag'* у в арабській мові. *Сходознавство*, № 21–22.

Хамрай, О.О. (2003). Зв'язок розвитку системи відмінювання з характером суб'єктно-об'єктних відносин в арабській мові. *Східний Світ*, №4.

Хамрай, О.О. (2003). Типова голосна арабського дієслова як наслідок семантично обумовленого аблаутного чергування. *Сходознавство*, № 23–24.

Хамрай, О.О. (2008). Інваріанти, прототипи і парадигми арабської граматики. *Східний світ*, № 3.

Чернов, П.В. (1995) *Справочник по грамматике арабского литературного языка*.

Юшманов, Н.В. (2008) *Грамматика литературного арабского языка*

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://www.nbu.gov.ua/node/422>
- Телеканал «аль-Джазіра» [News | Today's latest from Al Jazeera](#)
- Портал новин [أخبار أوكرانيا بالعربية | أخبار أوكرانيا \(arab.com.ua\)](#)
- Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» [أخبار دولية وعربية | الشرق الأوسط \(aawsat.com\)](#)
- Бібліотека арабської літератури [Library of Arabic Literature](#)
- Журнал арабської літератури [أخبار أوكرانيا بالعربية | أخبار أوكرانيا \(arab.com.ua\)](#)
- [nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي \(neelwafurat.com\)](#)
- Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info
- Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://cutt.ly/CZo0kp9>
- Інституційний депозитарій: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
- Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <http://eastphil.knlu.edu.ua/>
- Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
- Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://cutt.ly/rZo169p>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою):

1) Центр арабської мови і культури, ауд. 601 (47,1 кв. м.), навчальний корпус № 3.

- Інтерактивний комплекс мультимедійна трибуна Корсар 22М, 2020, сенсорна
- Проектор Optoma W334E з маркерною дошкою
- Моторизований екран Grandview
- Акустична система Genius SP-HF180
- Камера з триногою 2E WQHD 2K & 1080P

2) Бібліотечний фонд Центру арабської мови і культури (900 екземплярів (словники, навчальна література, художня література, періодичні видання)).

3) Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.